

Ärendenummer
2026/17375
Motpartens ärendenummer
[Motpartens ärendenummer]

Dokumentdatum
2026-03-10

Konfidentialitetsnivå
1 Ej känslig
Beslutat av
Ola Petersson, UHtsi1

Mottagare
Regional förvaltare signal
Underhållsingenjörer signal
Investering

Kopia till
Diariet

Reläbaserade signalställverk och linjeblock Beslut gällande funktion dag-/nattomkoppling

Beslut

Härmed beslutar Trafikverket att:

- Funktionen dag-/nattomkoppling inte längre ska användas för nybyggda reläbaserade signalställverk och linjeblock.
- Funktionen dag-/nattomkoppling är tillåten att vid behov bygga bort från befintliga reläbaserade signalställverk och linjeblock.
- Signalerna justeras in mot dagspänning, förutom signaler placerade i tunnlar där ständig nattspänning ska tillämpas.

Bakgrund

Funktionen för att koppla om mellan dag-/nattomkoppling har länge funnits i de signalställverk, linjeblock som styr de optiska signalerna i Trafikverkets anläggningar.

Funktionens syfte är att minimera risken för att blända lokförare och att förlänga glödlampornas livslängd i signalanläggningen.

Funktionen styrs genom ett skymningsrelä och de berörda lampornas spänningsvärden justeras in enligt separata funktionsvärden för dag- respektive nattspänning. Funktionsvärdena framgår av TRVINFRA-00308 Ibruktagande- och kontrollbesiktning.

Kravställning om dag-/nattomkoppling finns inte längre för Signalställverk M95. Omstarter av signalutdelar skedde i samband med växling mellan dag- och nattspänning, vilket ledde till att larm genererades. Beslut om slopad dag-

Ärendenummer
2026/17375
Motpartens ärendenummer
[Motpartens ärendenummer]

Dokumentdatum
2026-03-10

Beslutat av
Ola Petersson, UHtsi1

/nattomkoppling benämns "TRV 2023/18300 Signalställverk M95 – Beslut gällande dag/natt omkoppling"

Beslut om slopning av dag-/nattomkoppling för vägskyddsanläggningar gjordes 1992-04-29 enligt TM 29/92 "Slopande av ljusdämpning vägskyddsanläggningar.

Samråd och sakgranskning

Problematiken med funktionen har lyfts brett i forum där Underhåll, Investering, järnvägsingenjörer och underhållsingenjörer finns representerade. Samrådet skedde i samband med att beslut togs för signalställverk M95. Beslutet har sakgranskats av representanter från Underhåll, Teknik & Miljö där samtliga ställer sig bakom beslutet. Beslutet som härmed fastställs är i linje med tidigare beslut gällande dag/nattomkoppling i Signalställverk M95.

Riskhantering

En risk som beaktats har varit att lokförare skulle bländas nattetid på grund av det starkare skenet. Efter intervjuer med lokförare har denna risk kunnat avskrivas då det snarare är så att linserna vanligtvis är smutsiga och att det starkare skenet istället gör att signalbeskedet syns bättre. Dagens lok har också starkare lyktsken vilket gör att problemet därav försvinner. Funktionen har dessutom redan varit bortkopplad under lång tid i Signalställverk M95 utan att det kommit in några klagomål från förarkåren.

Konsekvensbeskrivning

Med anledning av problematiken ovan ska funktionen dag-/nattomkoppling inte längre användas framöver i reläbaserade signalställverk, linjeblock och signalerna ska justeras in mot dagspänning. Om det är möjligt, rekommenderas att injusteringen sker mot det lägre funktionsvärdet i intervallet, för att förlänga lampornas livslängd. Siktkravet ska dock alltid prioriteras. Observera att signaler placerade i tunnlar alltid ska vara projekterade med ständigt nattspänning och vara injusterade efter detta.

Konsekvensen av förändringen blir att signalerna ständigt kommer att matas med en högre spänning (dagspänning). Detta kommer eventuellt att leda till att glödlamporna får en kortare livslängd och behöver ett tätare utbytesintervall. Alternativt kan det också leda till fler felavhjälpningar p.g.a.

Ärendenummer
2026/17375
Motpartens ärendenummer
[Motpartens ärendenummer]

Dokumentdatum
2026-03-10

Beslutat av
Ola Petersson, UHtsi1

trasiga glödlampor. Erfarenheterna hittills, från de anläggningar som redan har funktionen bortkopplad, visar dock inte på några avvikelser gällande glödlampornas livslängd.

Beslutet avser att funktionen dag-/nattomkoppling inte ska användas. Aktuell kravställning/regelverk som finns, lämnas oförändrat, då den endast anger att det ska vara möjligt att använda sig av funktionen. Övrig berörd dokumentation och riktlinjer kommer att uppdateras efter taget beslut.

Nyprojektering

För anläggningar där projektering ännu inte påbörjats ska funktionen dag-/nattomkoppling ej användas.

Projekterad men ej byggd anläggning

För de anläggningar som är projekterade men ej ännu är byggda ska inte kretsen med skymningsreläet kopplas in och ritningen justeras i relationshandlingen inför förvaltningsdata.

Befintlig anläggning med skymningsrelä

I befintliga anläggningar med skymningsrelä får utrustningen vara kvar med bibehållen funktion. Det är tillåtet att bygga bort funktionen i befintlig anläggning ex. vid problem med reservdelar eller liknande.

Kommunikation och implementering

Beslutet diarieförs och skickas till mottagare enligt ovan. Mottagarna av beslutet ansvarar för att sprida det vidare inom Trafikverket samt till berörda externa parter. Det är av stor vikt att kommande projekt som är berörda av beslutet informeras.

Uppföljning

Beslutet kommer lagras på Förvaltning Underhåll under Signaldokumentation extern åtkomst för både ställverk och linjeblock. Detta beslut finns även tillgängligt på Trafikverket.se [Komponenter och enheter-Bransch \(trafikverket.se\)](https://trafikverket.se/komponenter-och-enheter-bransch)

Ärendenummer
2026/17375
Motpartens ärendenummer
[Motpartens ärendenummer]

Dokumentdatum
2026-03-10

Beslutat av
Ola Petersson, UHtsi1

Ola Petersson, UHtsi1

Dokumentegenskaper, Ärendenummer 2026/17375, Motpartens ärendenummer [Motpartens ärendenummer], Dokumentdatum 2026-03-10, Konfidentialitetsnivå [Konfidentialitetsnivå], Beslutat av Ola Petersson, UHtsi1 Dokumenttyp BESLUT

Ovanstående textfält är endast avsett att läsas digitalt och får ej tas bort. Det innehåller uppgifter från sidhuvudet och gör att dokumentets egenskaper blir tillgängliga enligt Lag (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service.